

Zápisnica

z 28. zasadnutia Rady vlády Slovenskej republiky

pre mimovládne neziskové organizácie,

ktoré sa konalo dňa 15. marca 2022 od 10:00 hod. do 12:30 hod.

v rokovacej miestnosti č. 004 budovy Presscentra Úradu vlády SR, Nám. Slobody 1, Bratislava

Účast' na zasadnutí:

- Z 51 členov s hlasovacím právom bolo prítomných 30, z toho:
 - za Komoru za verejnú správu 17 (z 20) – uznášaniaschopní
 - za Komoru za mimovládne neziskové organizácie 15 (z 31) + 3 poverení za zastupovanie pri hlasovaní – uznášaniaschopní
- 13 pozvaných hostí
- 9 zamestnancov Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti (ďalej len „ÚSV ROS“)

Program odoslaný v pozvánke:

1. Otvorenie
2. Blok mimovládnych neziskových organizácií
 - 2.1. Aktuálna situácia ohľadom okupácie Ukrajiny
 - Výzva mimovládnych organizácií k jasnému spoločnému postojú k situácii na Ukrajine
 - Výzva občianskeho sektora vláde SR k poskytovaniu humanitárnej pomoci Ukrajine
 - 2.2. Stratégia podpory a rozvoja participácie detí a mladých ľudí v SR (Nadácia otvorenej spoločnosti)
3. Blok verejnej správy
 - Ochrana pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu (Finančná spravodajská jednotka)
4. Blok Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti
 - 4.1. Systém riadenia spolupráce a partnerstva so zástupcami občianskej spoločnosti pri príprave, implementácii a monitoringu fondov EÚ v programovom období 2021 – 2027 + návrh uznesenia
 - 4.2. Koncepcia rozvoja občianskej spoločnosti na roky 2022 – 2030 + akčný plán na roky 2022 – 2026 – aktuálny stav prípravy
 - 4.3. Otvorené vládnutie – informácie o príprave akčného plánu na roky 2022 – 2024
 - 4.4. Národný projekt Participácia – pozvánka na úvodnú konferenciu
 - 4.5. Novela Zákona o dobrovoľníctve a ďalších predpisov súvisiacich s dobrovoľníctvom
5. Rôzne / priestor pre otázky / diskusia
6. Záver

Zhrnutie rokovania v rámci jednotlivých bodov:

Otvorenie

Splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti Filip Vagač (ďalej len „splnomocnenec“) privítal všetky členky a členov a hostí na 28. zasadnutí Rady vlády SR pre mimovládne neziskové organizácie (ďalej len „Rada vlády MNO“) a taktiež privítal nového člena Rady vlády MNO Martina Kováča, štátneho tajomníka Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Splnomocnenec ďalej privítal hostí, prizvaných k vybraným bodom programu:

- Zuzanu Čačovú z Nadácie otvorenej spoločnosti,
- Ivana Máleka z Finančnej spravodajskej jednotky Policajného zboru SR.

Slova sa v úvode ujal minister vnútra SR a zároveň predseda Rady vlády MNO Roman Mikulec. Nosnou témou bola momentálna situácia na Ukrajine a stav ukrajinských utečencov prichádzajúcich na Slovensko. Situáciu zhodnotil Roman Mikulec ako veľmi kritickú. Uviedol, že cez naše hranice prešlo doposiaľ 210 000 osôb. Súčasne poďakoval všetkým aktívnym občanom za pomoc na hraniciach, vyzdvihol solidaritu občanov a vyslovil veľkú vďaku organizáciám, dobrovoľníkom, štátnej správe a samospráve, ako aj všetkým ľuďom, ktorí participujú na pomoci Ukrajine. Uvedomuje si kritickosť situácie a veľký nápor na rôzne zložky verejnej správy. Taktiež poznamenal, že na podporu a budovanie civilnej ochrany sa 30 rokov zabúdalo. Na druhú stranu Roman Mikulec vyzdvihol snahu ľudí a to, ako situáciu zvládame doteraz; vníma tiež pozitívnu spätnú väzbu zo zahraničných médií. Ďalej p. minister podotkol, že spolu s premiérom a novým splnomocnencom Filipom Vagačom navštívili hranice a miesto prvého kontaktu v Košiciach a zriadili krízový štáb v Sobranceiach na lepšiu koordináciu pomoci.

Ďalej sa slova ujal splnomocnenec, poďakoval, že sa stal členom krízového štábu, ktorý zasadá dennodenne a operatívne rieši situáciu. Uviedol konkrétny príklad situácie, ktorá sa riešila v deň zasadnutia rady, kedy bola na stole otázka presunu zdravotne znevýhodnených občanov Ukrajiny do Viedne cez Slovenskú republiku.

Blok mimovládnych neziskových organizácií

2.1. bod: Aktuálna situácia ohľadom okupácie Ukrajiny

Splnomocnenec následne odovzdal slovo Komore mimovládnych neziskových organizácií (ďalej len „Komora MNO“). Predseda Komory MNO Marcel Zajac začal svoj vstup pripomenutím zasadnutia Komory MNO dňa 25. 02. 2022, na ktorom komora schválila bod do programu 28. zasadnutia Rady vlády MNO. Podklad sa týkal aktuálnej situácie ohľadom okupácie Ukrajiny a humanitárnych dopadov tejto agresie, v ktorých Komora MNO riešila dva aspekty:

- Ako rýchlo a efektívne pomôcť tým občanom Ukrajiny, ktorí to potrebujú a budú potrebovať?
- Riešenie aspektov zmeny geopolitického usporiadania, ktoré táto agresia predstavuje, teda začať diskusiu a hľadať v nej odpovede na otázku: „Vie naša spoločnosť, kde ako krajina, štát, spoločenstvo sme?“

K týmto dvom bodom prijala Komora MNO aktuálne výzvy a predložila ich do diskusie na Radu vlády MNO:

1. Výzva mimovládnych organizácií k jasnému spoločnému postojú k situácii na Ukrajine
2. Výzva občianskeho sektora vláde SR k poskytovaniu humanitárnej pomoci Ukrajine

Marcel Zajac ďalej vo svojom vstupe poďakoval ministerstvám a verejnej správe, že veľmi rýchlo a správne reagovala na danú situáciu, pričom zdôraznil svoju hrdosť na to, že sa Slovensko nachádza na správnej strane konfliktu. Poďakoval taktiež MNO a aktívnym ľuďom. Uviedol, že za dobrovoľníkmi pomáhajúcimi v danej situácii stoja mimovládne organizácie, na ktoré je momentálne veľký nápor. Ďalej Marcel Zajac vyzval na spoluprácu: „Podme túto situáciu riešiť spolu, koordinovane, bez zášti, zlych nastavení a bez spomienok na minulosť“.

V rámci prezentácie tohto bloku MNO odmietajú nevyprovokovanú ruskú inváziu na Ukrajinu a vyjadrujú plnú podporu a solidaritu ľuďom v núdzi, ktorých z ich domov vyhnala vojna. Komora MNO oceňuje, že v tomto krízovom momente prejavili naši najvyšší ústavní činitelia, vláda a parlament jednotu a spoločne odmietli agresiu a podporili slobodnú a demokratickú Ukrajinu. MNO podporujú Vládu SR v diplomatických aktivitách smerujúcich k zastaveniu agresie, spravodlivého potrestania vinníkov, ako aj v oblasti humanitárnej podpory Ukrajiny, či utečencov z vojnovnej zóny.

Komora MNO v tejto súvislosti pripomína a oceňuje prácu desiatok občianskych organizácií a nadácií, ako aj tisíce dobrovoľníkov, ktorí od prvého dňa pomáhajú ľuďom v núdzi priamo na východnej hranici, ale aj vo vnútrozemí. Obrovská vďaka patrí aj desiatkam tisíc ľuďom, ktorí prispeli na humanitárne zbierky, či už materiálne, alebo finančne.

MNO v tejto súvislosti apelujú na premiéra Eduarda Hegera a Vládu SR, aby v spolupráci s občianskym sektorom a vo vzájomnej koordinácii aktívne podporila aktivity MNO na Ukrajine, i na našej strane hranice. V záujme urýchlenia tejto pomoci, zlepšenia jej koordinácie, ako aj odstránenia administratívnych problémov, či zvýšenia a zefektívnenia finančnej podpory vyzývajú premiéra na pracovné stretnutie v najbližšom možnom termíne.

Komora MNO tiež apeluje na zásadnú zmenu prístupu štátu k problematike krízového manažmentu, civilnej ochrany, poskytovania prvej pomoci, brannej príprave, či humanitárnej a sociálnej pomoci. MNO sú vo všetkých oblastiach štátu aktívne pripravené pomôcť definovať ciele, ako aj pomôcť s ich napĺňaním a realizáciou konkrétnych aktivít.

Následne sa slova ujal Daniel Kaba z Platformy rozvojových organizácií – Ambrela, ktorý v súvislosti s riešením situácie na Ukrajine navrhuje 3 body spolupráce v rámci pomoci Ukrajine:

- **vytvoriť klastre** podľa rezortov a problémov, ktoré riešia, kde by mohli participovať aj zástupcovia občianskej spoločnosti:
 1. humanitárna pomoc na území Ukrajiny
 2. pomoc a podpora utečencom na Slovensku
 3. dobrovoľníctvo
 4. financovanie pomoci
 5. informačno-komunikačná oblasť (verejná mienka a sektor)
 6. nezávislosť SR od ruských energetických zdrojov
- **zapojiť** do plánovania, riadenia a riešení aj **samosprávu a MNO**;
- okrem rezortov **koordinovať spoluprácu a komunikáciu aj s inštitúciami EÚ**, ako aj platformami a organizáciami **OSN**.

Splnomocnenec ocenil a poďakoval za tento návrh a vyzval prítomným k hlasovaniu k návrhom uznesení:

- uznesenie č. 2-2022 k postojom Komory MNO k situácii na Ukrajine (príloha č. 2)
- uznesenie č. 3-2022 k situácii na Ukrajine (príloha č. 3)

Uznesenia boli prijaté jednohlasne všetkými oprávnenými hlasujúcimi.

Diskusia

Minister Mikulec privítal návrh konkrétnych riešení a úlohu splnomocnenca a vyzval všetkých prítomných na aktívnu spoluprácu.

Marcel Zajac vyzdvihol zriadenie pracovnej skupiny MNO pre Ukrajinu, do ktorej prizývajú na spoluprácu všetky MNO. Opätovne však upozornil na poddimenzovanosť MNO a ich zlú finančnú situáciu, kedy aj teraz dávajú na pomoc na hraniciach vlastné financie. Diskusiu podporil Juraj Lizák z Rady mládeže Slovenska, ktorý naliehal na inštitucionalizované financovanie MNO. Následne Katarína Batková z Platformy Hlas občianskych organizácií upozornila, aby sa neriešili len aktuálne problémy (pomoc na hranici, právna pomoc), ale je potrebné pozerieť sa aj do budúcnosti, čo budú utečenci potrebovať o mesiac, o dva a pod., ako bude prebiehať ich integrácia, ako zabránime možným problémom (napr. kriminalite). Pán minister súhlasil a ubezpečil prítomných, že aj toto je predmetom rokovaní vlády; integráciu utečencov považuje za veľmi potrebnú.

Milada Dobrotková z Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb podotkla, že vo svojich zariadeniach radi zamestnávajú utečencov. Roman Mikulec vo svojej reakcii uviedol, že predpokladá predĺženie štatútu o dočasnom útočisku (nateraz nastavený do konca roka 2022). Ako súčasť administratívnych záležitostí je taktiež potrebné riešiť vybavovanie dokladov, účtov v bankách a pod.

Andrej Vršanský z Ligy za duševné zdravie poznamenal, že mnohé ukrajinské utečenkine sú profesionálky (napr. psychologičky, psychiatričky, sociálne pracovníčky, pedagogičky) a ich práca môže byť veľmi prínosná, avšak nemajú potrebné doklady, alebo im naša vláda doklady nateraz neuznáva a z tohto dôvodu je obmedzená možnosť ich zamestnania. Preto považuje za potrebné vytvoriť dočasné riešenia, v rámci ktorých ich potenciál využijeme už teraz. Štátna tajomníčka MŠVVaŠ SR Svetlana Síthová na to reagovala, že rezort školstva má v školách nastavené systémové opatrenia zo skúseností s integráciou cudzincov do školského systému a rezort tiež rieši uznávanie dokladov o vzdelaní.

Splnomocnenec pre rómske komunity Ján Hero položil otázku, aké sú aktuálne informácie ohľadom organizácie dopravy do zahraničia pre ukrajinských utečencov, ktorí cez Slovensko len prechádzajú? Pán minister uviedol, že migrácia utečencov je rozoberaná na každom summite, prebieha komunikácia aj s ostatnými krajinami ohľadom naplnenia kapacity príjmu utečencov – vyvstáva logická otázka, aký počet utečencov si tu vieme udržať, v akej sfére nám chýbajú ľudia a taktiež aký mechanizmus selekcie zvolíme. Sú to všetko témy, o ktorých sa diskutuje.

Zuzana Magurová zo Ženskej loby Slovenska zdôraznila, že je potrebný prierezový prístup, zahrňujúci aj témy ako rodová rovnosť, reprodukčné zdravie žien a pod. Ich organizácia plánuje zverejniť požiadavky, ktoré ženy z Ukrajiny požadujú či potrebujú.

Roman Mikulec uzavrel diskusiu s tým, že si váži debatu a teší sa na ďalšiu spoluprácu. Následne sa ospravedlnil z ďalšieho rokovania Rady vlády MNO.

2.2. bod: Stratégia podpory a rozvoja participácie detí a mladých ľudí v SR

V ďalšom bode bloku Komory MNO vystúpila Zuzana Čáčová (Nadácia otvorenej spoločnosti) s Návrhom stratégie podpory a rozvoja participácie detí a mladých ľudí v SR. V rámci prezentácie predstavila kľúčový výstup projektu – Tvorbu mechanizmov participácie detí a mládeže na rozhodovacích procesoch školy a v tvorbe verejných politík mládeže. Projekt bol financovaný z Operačného programu Efektívna verejná správa a jeho cieľom bolo zlepšiť verejné politiky prostredníctvom posilnenia participácie detí a mladých ľudí.

Návrh stratégie definuje konkrétne kroky, ktoré je potrebné uskutočniť, aby sa problematika participácie detí a mladých ľudí na Slovensku reálne rozvíjala a stala sa neoddeliteľnou súčasťou života detí, mladých ľudí, dospelých, organizácií a inštitúcií, ktoré s nimi pracujú, poskytujú im svoje služby a sú za zabezpečenie kvalitného života detí a mladých ľudí zodpovedné. (Bližšie informácie sú v prezentácii – príloha č. 1.)

Blok verejnej správy

3.1. bod: Ochrana pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu

K bodu 3.1 vystúpili zástupca a zástupkyne Finančnej spravodajskej jednotky Prezídia policajného zboru Ivan Málek, Lenka Lišková a Marianna Gálová. Prítomných stručne informovali:

- o povinnostiach MNO podľa zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu;
- o výsledkoch 5. kola hodnotenia SR, realizovaného Výborom expertov Rady Európy Moneyval;
- o Akčnom pláne boja proti legalizácii výnosov trestnej činnosti, financovaniu terorizmu a financovaniu proliferácie zbraní hromadného ničenia s výhľadom do roku 2024;
- o pripravovanom osvetovom materiáli v oblasti ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu, ktorý bude určený pre MNO.

Na záver svojho príspevku sa poďakovali Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti za doterajšiu ústretovosť a kooperáciu a vyzvali MNO na spoluprácu.

Blok Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

4.1. bod: Systém riadenia spolupráce a partnerstva so zástupcami občianskej spoločnosti pri príprave, implementácii a monitoringu fondov EÚ v programovom období 2021 – 2027

Miroslav Mojžiš z ÚSV ROS predstavil systém riadenia partnerstva, ktorého cieľom je zabezpečiť kvalitné nastavenie procesov na všetkých úrovniach riadenia a implementácie tak, aby účasť zástupcov občianskej spoločnosti na príprave, implementácii a monitoringu fondov EÚ bola efektívna, transparentná a postavená na jasných pravidlách. Systém riadenia partnerstva vymedzuje pôsobnosť a vzťahy subjektov vstupujúcich do riadenia systému partnerstva a spolupráce so zástupcami občianskej spoločnosti, zohľadňujúc spôsoby a mieru zapojenia zástupcov občianskej spoločnosti do procesov prípravy, implementácie a monitorovania fondov EÚ v programovom období 2021 – 2027.

V diskusii Ladislav Šimko, riaditeľ odboru prierezových priorít, sekcie CKO, MIRRI SR informoval o výzve na MNO nominovať po dvoch zástupcov MNO do piatich pracovných skupín, zadaných podľa komponentov Plánu obnovy a odolnosti a politických cieľov politiky súdržnosti. Úlohou pracovných skupín bude koordinovať synergie výziev najmä medzi EÚ fondami a Plánom obnovy.

Ján Maixner zo Slovenského Červeného kríža opätovne upozornil na situáciu, že SČK je pri zverejňovaní dopytovo-orientovaných výziev z fondov EÚ vynechávaný spomedzi oprávnených prijímateľov. Miroslav Mojžiš na to reagoval, že ÚSV ROS vypracoval návrh zadefinovania právnych foriem MNO vrátane SČK pre budúce programové obdobie.

Splnomocnenec následne prítomných vyzval na hlasovanie k predloženému návrhu uznesenia č. 4-2022 (príloha č. 4). Návrh bol prijatý jednohlasne.

4.2. bod: Konceptia rozvoja občianskej spoločnosti na roky 2022 – 2030 + akčný plán na roky 2022 – 2026

K bodu 4.2 rokovania splnomocnenec uviedol, že momentálne do konca marca 2022 prebieha pripomienkovanie Konceptie rozvoja občianskej spoločnosti na roky 2022-2030. Následne bude koncepcia aktívne komunikovaná so zástupcami štátnej správy.

4.3. bod: Otvorené vládnutie – informácie o príprave nového akčného plánu

Lucia Lacika, kontaktná osoba Iniciatívy pre otvorené vládnutie na Slovensku z ÚSV ROS, oboznámila prítomných o príprave nového Akčného plánu Iniciatívy pre otvorené vládnutie na Slovensku na roky 2022 – 2024. Pracovný návrh akčného plánu obsahuje šesť hlavných záväzkov, zameraných na:

- zlepšenie ochrany oznamovateľov v štátnej správe (Úrad na ochranu oznamovateľov)
- rozvoj vzdelávania k otvorenému vládnutiu (ÚSV ROS v spolupráci s Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici)
- vytvorenie centrálnej platformy pre informovanie o stratégiách či prioritách štátu (MIRRI SR)
- prenos príkladov dobrej praxe z komunity Iniciatívy pre otvorené vládnutie (ÚSV ROS)
- podporu participácie cez zlepšenie legislatívneho procesu (ÚSV ROS v spolupráci s Ústavom verejnej politiky Fakulty sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave)
- sledovanie dopadu otvorených dát na rôzne oblasti spoločnosti (MIRRI SR v spolupráci s ÚSV ROS).

V rámci diskusie zaznela pripomienka, aby aj dáta ohľadom situácie na Ukrajine boli zdieľané ako „otvorené dáta“, aby bola verejnosť informovaná. Splnomocnenec upresnil, že to nie je len o informovaní verejnosti, ale s predmetnými dátami sa dá ďalej pracovať, analyzovať ich a podľa toho prispôbovať, nastavovať, prípadne upravovať ďalšie procesy (napr. humanitárnu pomoc a pod.).

Marcel Zajac vzniesol pripomienku do diskusie, že nakoľko projekt funguje od roku 2011, zaujíma sa o vyhodnotenie, aký mala participácia vplyv v kontexte momentálnej situácie a nakoľko sme sa zlepšili za 11 rokov. Z pohľadu Marcela Zajaca je potrebné pripraviť proces hodnotenia participácie na Slovensku. Lucia Lacika uviedla, že proces hodnotenia sa už sčasti začal, hodnotenie sa vykonáva a okrem 10-ročného horizontu sa hodnotenie otvára aj každé 2 roky v rámci vyhodnotenia jednotlivých akčných plánov.

4.4. bod: Národný projekt Participácia – spustenie druhej etapy projektu

Skarlet Ondrejčáková, riaditeľka ÚSV ROS, pozvala zúčastnených na úvodnú konferenciu národného projektu Participácia z dielne ÚSV ROS, ktorá sa uskutoční dňa 16. 03. 2022 od 9:00 do 15:00 hod v online priestore.

4.5. bod: Novela Zákona o dobrovoľníctve a ďalších predpisov súvisiacich s dobrovoľníctvom

Mária Milková z ÚSV ROS v rámci svojej prezentácie predstavila dôvody predloženia návrhu zmien zákona č. 406/2011 Z. z. o dobrovoľníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o dobrovoľníctve“), účel a cieľ návrhu zákona o dobrovoľníctve, navrhované úpravy zákona o dobrovoľníctve, vrátane úprav osobitných právnych predpisov, financovanie a participatívny proces. Pripomenula, že do 14. 03. 2022 prebiehalo medzirezortné pripomienkové konanie.

V rámci diskusie Alžbeta Brozmanová Gregorová z Platformy dobrovoľníckych centier a organizácií uviedla, že nakoľko ide o dobrovoľnícku činnosť, otázka uhrádzania paušálnych príspevkov, resp. paušálna finančná odmena dobrovoľníckej činnosti je bezpredmetná. Zároveň poznamenala, že dobrovoľníci konajú zadarmo, ale koordinácia dobrovoľníckej činnosti zadarmo nie je. Juraj Lizák sa zapojil do diskusie s príspevkom ohľadom potrebného inštitucionálneho financovania, nakoľko dobrovoľníkov je potrebné aj vzdelávať, vytvoriť im potrebné zázemie a predpoklady na to, aby dobrovoľníci vykonávali činnosť, ktorú aj chcú robiť.

5. Rôzne

V rámci posledného bodu splnomocnenec vyzval členov Rady vlády MNO o zaevidovanie plánovaných termínov ďalších zasadnutí Rady vlády pre MNO do svojich kalendárov:

- 21. júna 2022
- 20. septembra 2022
- 6. decembra 2022

6. Záver

Na záver splnomocnenec poďakoval prítomným za účasť a spoluprácu na Rade vlády MNO a následne ukončil 28. zasadnutie rady.

Prílohy:

1. Prezentácia zo zasadnutia
2. Uznesenie Rady vlády MNO č. 2-2022
3. Uznesenie Rady vlády MNO č. 3-2022
4. Uznesenie Rady vlády MNO č. 4-2022

V Bratislave, dňa 22. 03. 2022

Zápis pripravila: Katarína Pálková, v. r., Skarlet Ondrejčáková, v. r.

Schválil: Filip Vagač, v. r.